

Koeien en Kruiden

31-05-2021
Anne Jansma

Aanleg en beheer kruidenrijk grasland

Realiseren kruidenrijk grasland via beheer

- Veel 'kruidenrijke percelen' nog te voedselrijk en productief
- In combinatie met uitgestelde maaidatum risico op dominant stadium van grassen
- Verschrallen via beheer:
 - Lage bemesting
 - Maaien en afvoeren
- Productie < 7 ton ds/ha
- Ontwikkeling bevorderen via ontwikkelpakket kruidenrijk grasland (ANLb pakket)

FASE	GRASLANDTYPE	OPBRENGST (ton ds/ha)	SOORTEN (per 25m ²)	KWALIFICATIE	INVLOED MEST	INVLOED B+W
START- EN TUSSENFASEN						
0	Engels raai-grasland	> 10	5 – 10	zeer soortenarm		
1	Grassenmix	8 – 10	10 – 15	soortenarm		
2	Dominant-stadium*	6 – 8	10 – 15	soortenarm		
KRUIDENRIJK GRASLAND						
3	Gras-kruiden-mix	5 – 7	15 – 25	vrij soortenrijk		
4	Bloemrijk grasland	3 – 6	20 – 40	soortenrijk		
5	Schraalland	< 5	> 30	soortenrijk		

ton ds: ton droge stof / b: bodem / w: water

* het dominant-stadium is als tussenfase te vermijden door zorgvuldig graslandgebruik.

Demobedrijven

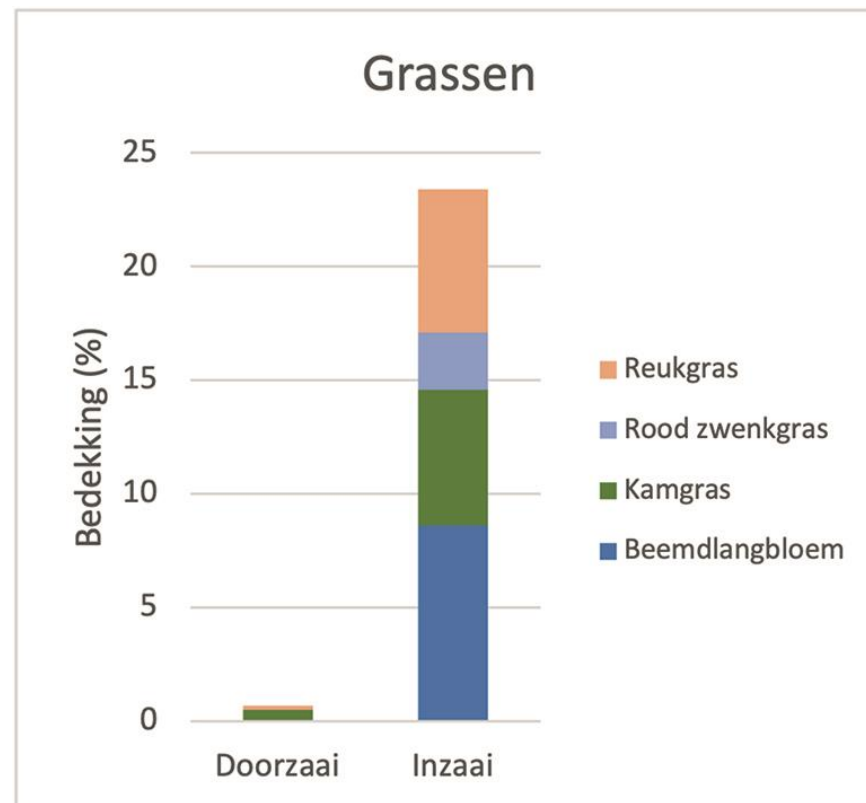
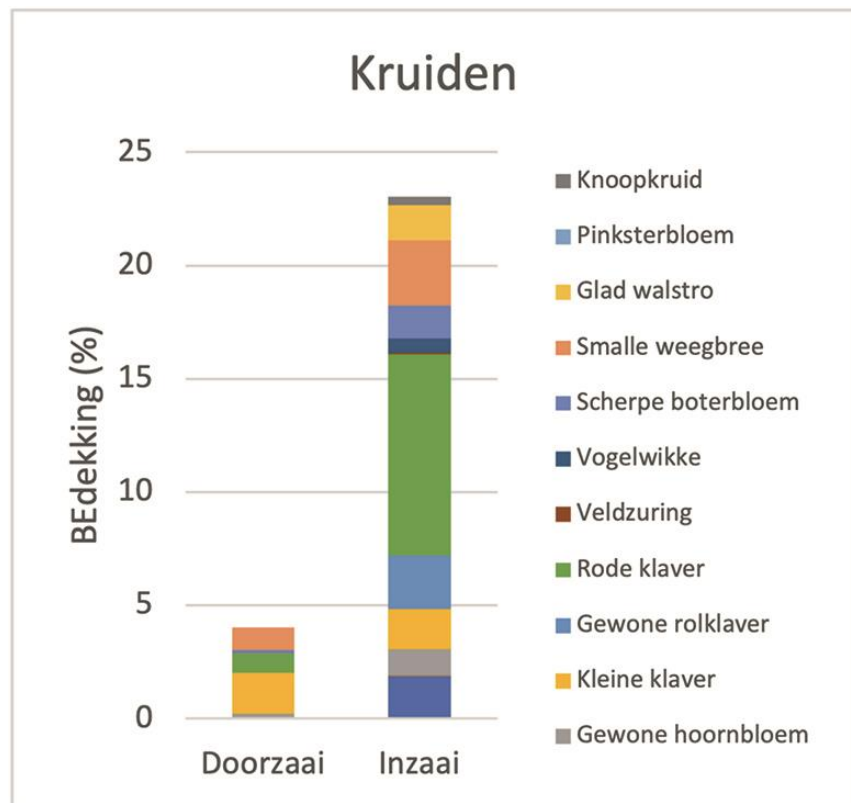
Introductie van (inheems) kruidenrijk grasland in de praktijk

Opzet: Aanleggen demo op 7 bedrijven in 2017 en 2018.
drie introductiemethoden

- Inzaaien
- Doorzaaien
- Verschralen

Aanleg kruidenrijk grasland

Realiseren kruidenrijk grasland via zaaien

Mengsel en perceelkeuze:

- Kies bij voorkeur voor een inheems mengsel met een gevarieerd aandeel kruiden en grassen
- Engels raaigras is zeer competitief t.o.v. klavers en kruiden. Houd hiermee rekening bij de keuze van het mengsel of pas het management van tevoren aan wat betreft bemesting (in)
- Let op pH (bij voorkeur $>5,2$) en voedselrijkdom (NLV, P)
- Zorg ervoor dat wordt ingezaaid op een perceel zonder zware onkruiddruk

Tijdstip van zaaien:

- Voorkeur gaat uit naar inzaai in de periode augustus-september

Manier van zaaien:

- Opnieuw inzaaien is het meest succesvol
- Doorzaai van kruiden is lastig, met name bij zodesluitende grassen.
- Zorg voor een open zode door management of machinekeuze.

Beheer kruidenrijk grasland

Beheer na zaaien

- Maai na herinzaai een niet te zware snede en bemest minder voor een goede vestiging van de kruiden.
- Pas de bemesting aan; bij intensiever het beheer hoe lager het aantal en aandeel kruiden.

Beheer in de opvolgende jaren

- Bemesting met vaste mest, ca. 10 ton per ha/j
- Uitgestelde maaidatum

Koeien en Kruiden

Inpassing in de bedrijfsvoering

31-05-2021
Anne Jansma

Inpasbaarheid kruidenrijk grasland in bedrijfsvoering

Tabel 6 Praktijkbedrijven in het project, vergeleken met gemiddelde melkveebedrijven in Nederland (gemiddeld 2016-2017; bron: www.agrimatie.nl).

	Praktijk bedrijven	Gemiddeld melkveebedrijf
Aandeel kruidenrijk beheersgrasland (% van totaal areaal)	18	nb
Aandeel snijmais (% van totaal areaal)	9	nb
Melkproductie		
Kg geleverde melk	1.417.998	864.100
Vetpercentage	4,34	4,37
Eiwitpercentage	3,60	3,55
Kentallen melkproductie		
kg melk per ha	16.114	16.245
kg melk per koe	8.900	8.585
Voerkosten per koe	935	972

Filmpje bedrijfsportret

- Kees Boon

Inpasbaarheid kruidenrijk grasland in bedrijfsvoering

- Ook op intensieve melkveebedrijven is (biodivers) kruidenrijk grasland goed inpasbaar. Het kruidenrijke gras is een structuurrijke aanvulling op het rantsoen.
- Het wat langere structuurrijke gras wordt het best door de koeien opgenomen als het droog is gewonnen met mooi weer. De geur en smakelijkheid is dan het best.
- Welk aandeel biodivers kruidenrijk grasland op een bedrijf past hangt af van de kwaliteit van dit grasland, maar ook van de vergoedingen, de melkproductie per koe, het aandeel mais in het bouwplan en de bedrijfsstrategie.
- Uit rantsoenproeven (Bruinenberg et al, 2003) blijkt dat een inpassing van 20-30% kruidenrijk beheergras in het rantsoen mogelijk is zonder verlies in melkproductie.

Dank jullie wel voor jullie aandacht

